

OCENA Gledališka uprizoritev

Manom ugaslih tovarišev

SLAVKO PEZDIR

Boris Pahor, Boris Kobal: Nekropola

režija **Boris Kobal**

MGL, Celinka in KUD Pod topoli

Lapidarij na Ljubljanskem gradu

6. 6. 2010

Dramatizacijo in uprizoritev pretresljivega spominskega pričevanja pisatelja Boris Pahorja *Nekropola* (1967) posveča avtor priredbe romana in režiser postavitev Boris Kobal s sodelavci »manom vseh tistih, ki se niso vrnili«. Premiero in prve ponovitve krstne uprizoritve so soproducenti (Mala scena MGL, Celinka in KUD Pod topoli) ponudili najprej ambientalno v vertikalno s stopniščem razgibanem in horizontalno s stebrišči razčlenjenem Lapidariju na Ljubljanskem gradu (scenograf je Jože Logar), pozneje pa nameravajo uprizoritev, ki presega obliko monodrame in sporočilnost zgodovinske učne ure, oživljati še na drugih primernih ambientalnih prizoriščih in gledaliških odrih.

Režiserju Borisu Kobalu je ob sodelovanju dramaturginje Klavdije Zupan uspelo iz zajetne in kompleksne pričevanske in premišljevalske pripovedi izbrati ter v smiselno zaokroženo uprizoritevno celoto zgostiti in zjedriti vrsto slikovitih in odrsko izzivalnih Pahorjevih literarnih fragmentov, v katerih so pretresljivo zaživel tako grozljive podobe brezdanjega človeškega ponižanja in trpljenja internirancev v nacističnih koncentracijskih taboriščih kakor tudi izrazi površnega dojetanja in doživljanja dandanašnjih turističnih obiskovalcev teh krajev, ob katerih pa so vse bolj v ospredje stopale enkratna človeška izkušnja, umetniška moč in poklicanost njihovega tenkočutnega pričevalca, poglobljenega premišljevalca in iskrenega izpovedovalca. Za svečano-otožni glasbeni okvir dogajanja in tudi nekaj glasbenih poudarkov med prizori sta s skladbo Vokaliza Sergeja Rahmaninova poskrbela

sopranistka Katarina Kobal in pianist Miha Nagode (zlasti učinkovit je bil »dialog« med Gospodom P in pevko z lirično melodijo v prizoru, ko kaznjenci opazujejo alzaška dekleta na poti v smrt). Za razčlenjeno dogajanje, ki sega od pripovedovalčevega branja izbranih odlomkov (z lista papirja in iz knjige) do njegovega polnokrvnega oživljanja spominskih podob v stiliziranih ilustrativnih situacijah z disciplinirano skupino desetih Obiskovalcev ali Senc iz preteklosti (nepoklicnih igralcev iz Šentjakobskega gledališča), pa je z gibalnimi postavitvami večinoma statičnih skupinskih aranžmajev poskrbela oblikovalka giba Uršula Teržan. Z oživljenimi paradoksi iz taboriščnega obdobja in današnjega sveta (npr.: srečanje Gospoda P z italijanskim tržaškim rojakom, s katerim zmore vzpostaviti enakopravno človeško razmerje šele v nacističnem taborišču smrti; srečanje z deklico, ki se med turističnim ogledom brezskrbno igra z visečo žico z nevarno trhlega dimnika nad krematorijem) nam uprizoritev preprosto in drastično oživlja presenetljivo kompleksnost življenja, izraženo v srhljivo tesni bližini med človekovo oholostjo in spravljivostjo, dostojanstvom in brezvrednostjo, otroško nedolžnostjo in naivnostjo ter spomeniško opredmeteno zločinskostjo, strahom in pogumom, ljubeznijo in smrtjo.

Pavle Ravnohrib je v nosilni vlogi Gospoda P zanesljiv, natančen, tenkočuten in prepričljiv izpovedovalec, pripovedovalec ter interpret pisateljevih pričevanj in razmišljanj, spoštljivo poglobljen in občutljivo posvečen v »prekletstvo« preživelega taboriščnika, ki se ne more otresti mučnega vprašanja, zakaj je uspelo preživeti prav njemu, in ki je ravno v nenehnem kljuvanju vesti našel oporo, spodbudo in moč za pošteno in iskreno katarzično umetniško izpoved trpkega in mučnega zmagoslavja nad zlom in minljivostjo.

Stran / Page: 16

Doseg / Reach: 155000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 396 cm²

2 / 2

PAVLE RAVNOHRIB – Gospod P: »Kakor ploščica na podu smo bili vdelani v tisti red in jedli smo vaš kruh preprosto kakor grobar mirno pospravi kosilo, ki si ga je zaslužil s svojim delom. A imate prav. Navadili smo se. Človek se na vse navadi. Otopeli smo.«